

Guidet sejltur med By & Havn, 30. august 2022

Anlæg af Lynetteholm

Anlægsloven

Den 4. juni 2021 vedtog et bredt politisk flertal i Folketinget lov om anlæg af Lynetteholm. By & Havn har fået til opgave at gennemføre følgende:

- Anlægge Lynetteholm ved at opfylde et areal i Københavns Havn.
- Etablere den østlige del af Lynetteholm som et kystlandskab.
- Anlægge et jordmodtageanlæg på Refshaleøen.
- Anlægge en adgangsvej fra Prøvestenen til jordmodtageanlægget på Refshaleøen. Vejen går via Kraftværkshalvøen og omfatter en dæmning nord for Prøvestenen, en dæmning med tilhørende oplukkelig bro øst for Margretheholm Havn og en vejdæmning på ydersiden af Refshaleøen mod øst.
- Foretage uddybning af sejlrenden i Kronløbet og syd for Middelgrunden (Svælget).
- Etablere dobbelt så meget ålegræs, som der forsvinder under det areal hvor Lynetteholm anlægges.
- Anlægge en marin havpark.

Tidsplan

Arbejdet med at anlægge Lynetteholms Fase 1, som rummer første del af halvøens perimeter (omkreds), jordtransportvej og jordmodtageanlæg, gik i gang i januar 2022. Anlægsarbejdet holder tidsplanen og er færdigt 2. kvartal 2023. Herefter kan Lynetteholm begynde at genbruge jord til stormflodssikringen.

Anlæg af Lynetteholms Fase 2, som omfatter Lynetteholms resterende perimeter og kyststrækning, ventes at gå i gang i efteråret 2023. Arbejdet er forsinket med et år, da Folketinget har besluttet, at opgravet havbundsmateriale fra Fase 2 skal indbygges i Fase 1. Fase 2 ventes at være færdigtableteret i 2026. Herefter kan Fase 2 fyldes op med jord. Hele Lynetteholm ventes at være opfyldt om cirka 30 år.

Anlægsbudget

Lynetteholms samlede anlægsbudget er estimeret til 3,4 mia. kr. Heraf er 455 mio. kr. en reserve til uforudsete udgifter, der skal polstre projektet imod fremtidige økonomiske påvirkninger.

Lynetteholm skal bidrage til

→ Klimasikring

Lynetteholm anlægges med stendæmninger, et kystlandskab og et terræn der er dimensioneret efter at kunne bidrage til at beskytte København mod en 1000-års stormflodshændelse i år 2200. Sten og kystlandskab skaber samtidig potentiale for nye levesteder under vandet for planter og dyr.

→ Genbrug af jord

Lynetteholm skal fyldes op ved at genbruge jord fra København og omegns byggeprojekter – et cirkulært anlægsprojekt, hvor jordens egne ressourcer genanvendes til at skabe nyt land og en stormflodssikring mellem Nordhavn og Refshaleøen. De penge, som By & Havn tjener på at håndtere jord til Lynetteholm, bidrager til at finansiere stormflodssikringen.

I nogle kommuner betales stormflodssikring direkte af de enkelte private grundejere. Igennem de seneste 10 år har jorddepotet i Nordhavn årligt modtaget ca. 2,5 mio. tons jord fra byggepladser i og nær København.

**Er vedtaget i lov om
anlæg af Lynetteholm**

→ Byudvikling

Det er visionen, at Lynetteholm på sigt skal udvikles til en ny og bæredygtig bydel. Lynetteholms stendæmninger og kystlandskab vil sikre den nye bydel mod stormflodshændelser og samtidig give rekreative oplevelser ved vandkanten.

→ Infrastruktur

Indtægter fra byudvikling af Lynetteholm skal kunne bidrage til at medfinansiere ny infrastruktur i København. Det er visionen, at Lynetteholm skal betjenes af metro og en Østlig Ringvej, der på sigt kan lede biltrafikken uden om det centrale København.

Endnu ikke vedtaget

BY&HAVN

Anlægsarbejde

På billedet ses det første stykke af Lynetteholms stendæmning. Billedet er taget ud for den sydligste del af Refshaleøen, og arbejdet med stendæmningen i retning mod Nordhavn fortsætter. Denne første fase af Lynetteholms stendæmning vil efter planen være fuldt oven vande i februar 2023, og vil i fremtiden indgå som en del af den samlede stormflodssikringsplan for København.

Arbejdet med at bygge Lynetteholms jordmodtageanlæg på Refshaleøen er i fuld gang. Det indebærer bl.a. at støbe den vægt, som lastbilerne skal køre op på, for at få vejret den mængde jord, som de ankommer til Lynetteholm med.

Dæmningen til Lynetteholms jordtransportvej, som krydser indsejlingen til Margretheholms Havn, er stort set oppe i fuld højde på begge sider af klapbroen. Arbejdet med klapbroen fortsætter, og der bliver blandt andet støbt såkaldte kantbjælker. Det vil sige beton oven på den eksisterende spuns, som vil muliggøre at selve broens klapfunktion kan blive etableret.

Hensyn til natur og miljø

Miljøovervågninger

Vi tager hensyn til natur og havmiljø, når vi anlægger Lynetteholm, og måler løbende, at vi overholder alle miljøkrav i Københavns Havn, Øresund, Køge Bugt og Østersøen. Du finder alle væsentlige miljø-data og målinger på By & Havns miljøovervågningsside: byoghavn.dk/lynetteholm/miljoeundersogelser/

Nye levesteder for havets natur

Samtidig med at vi anlægger Lynetteholm, skaber vi et nyt kystlandskab ud mod Øresund, planter mere ålegræs i Københavns Havn og anlægger en marin havpark med stenrev. Det skaber nye levesteder for dyr og planter under havets overflade.

Læs mere om anlægsarbejdet, og måden det foregår på på byoghavn.dk/lynetteholm

Klimasikring og etablering af kystlandskab

Lynetteholm bliver et vigtigt element i den nordlige stormflodssikring af byen, da den nye halvø vil udgøre en dæmning fra Refshaleøen til Kronløbet ved Nordhavn. Denne ydre sikring af byen betyder, at man blandt andet undgår en sikring i inderhavnen med høje kajanlæg, der ville udgøre en fysisk såvel som en visuel barriere imellem byen og vandet.

Lynetteholms fremtidige beboere og brugere vil få et nyt naturområde i storskala. Med etableringen af den østlige kant som en naturbaseret klimasikring af byen tilføjes mod øst et grønt kystlandskab på omkring 60 hektar. Området er gearet til at håndtere både midlertidige, høje vandstande ved stormflod og permanente havspejlsstigninger. Det sammenhængende landskabsbælte varierer i bredde og udgør sammen med den fligede kyststrækning og forskellige naturtyper forudsætningerne for et artsrigt naturområde. Naturområdet vil kunne bringe stor oplevelsesmæssig værdi og egenart – over såvel som under vandet.

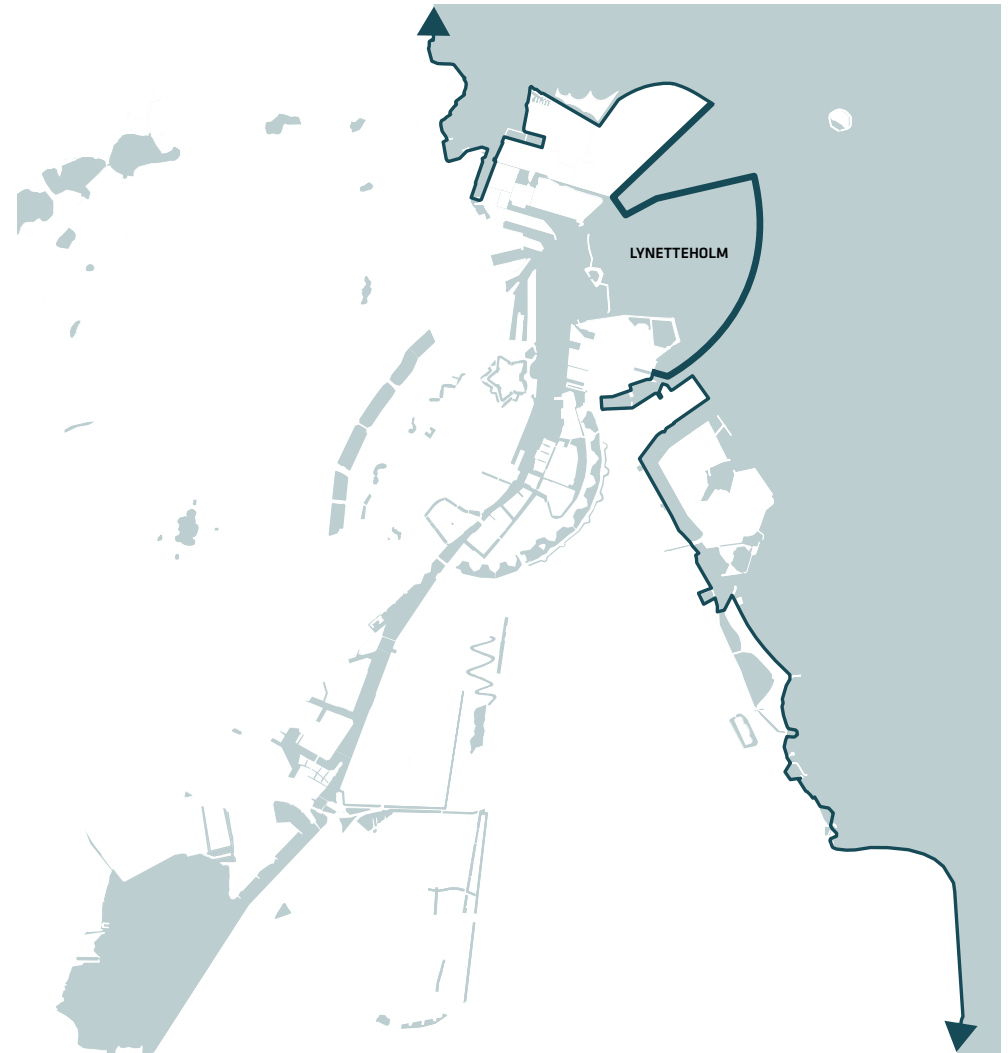
København i år 2100 - med og uden klimasikring

KONSEKVENSER VED IKKE AT KLIMATILPASSE OG STORMFLODSSIKRE KØBENHAVN

I år 2100 vil en havspejlsstigning på +0,7 m sammenlagt med en stormflodshændelse som Bodil på +1,7 m kunne oversvømme København – særligt den centrale del af byen samt store dele af Amager. Illustrationen ovenfor viser en samlet stormflodsvandstand på **+2,4 m** og den massive oversvømmelse, det ville medføre.

(Kilde: IPCC's prognose – COWI har simuleret statistisk vandstandsstigning)

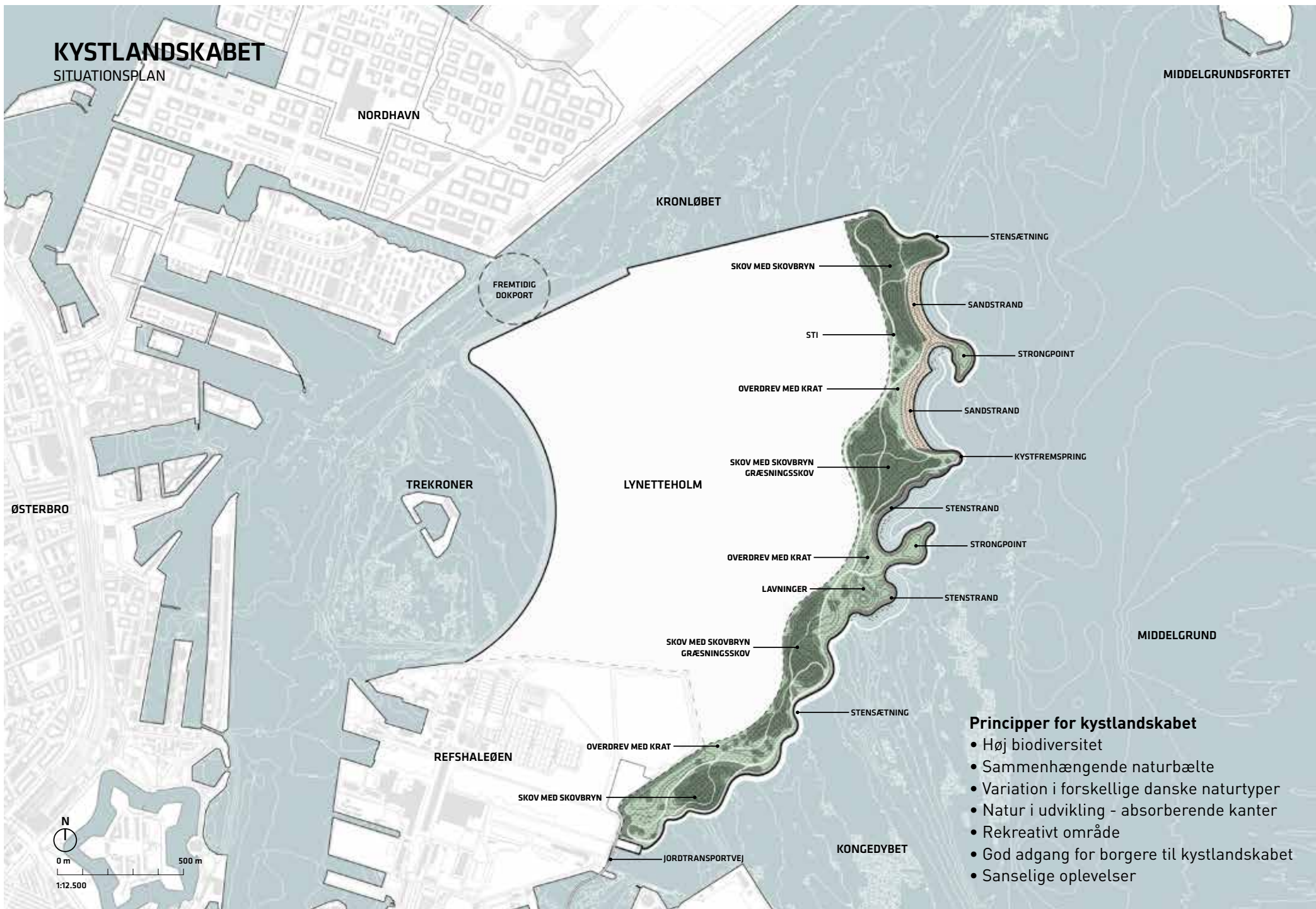

LYNETTEHOLM BIDRAGER TIL KLIMATILPASNING OG STORMFLODSSIKRING AF KØBENHAVN

Som illustreret til venstre vil det have massive konsekvenser for byen, infrastrukturen, kulturarven og bygningsmassen i København, hvis ikke København stormflodssikres. Eksempelvis vil det kunne betyde lukning og reparation af metroen i op til to år, ligesom det anslås, at de økonomiske omkostninger vil udgøre 8 - 12 mia. kroner over de næste 100 år. (Kilde: Københavns Kommunes stormflodsplan, 2017)

KYSTLANDSKABET

SITUATIONSPLAN

NORDHAVN

MIDDELGRUNDSFORTET

KRONLØBET

FREMTIDIG
DOKPORT

STENSÆTNING

SKOV MED SKOVBRYN

SANDSTRAND

STI

STRONGPOINT

OVERDREV MED KRAT

SANDSTRAND

SKOV MED SKOVBRYN
GRÆSNINGSSKOV

KYSTFREMSPRING

TREKRONER

LYNETTEHOLM

STENSTRAND

ØSTERBRO

OVERDREV MED KRAT

STRONGPOINT

LAVNINGER

STENSTRAND

MIDDELGRUND

SKOV MED SKOVBRYN
GRÆSNINGSSKOV

STENSÆTNING

Principper for kystlandskabet

- Høj biodiversitet
- Sammenhængende naturbælte
- Variation i forskellige danske naturtyper
- Natur i udvikling - absorberende kanter
- Rekreativt område
- God adgang for borgere til kystlandskabet
- Sanselige oplevelser

REFSHALEØEN

OVERDREV MED KRAT

SKOV MED SKOVBRYN

KONGEDYBET

JORDTRANSPORTVEJ

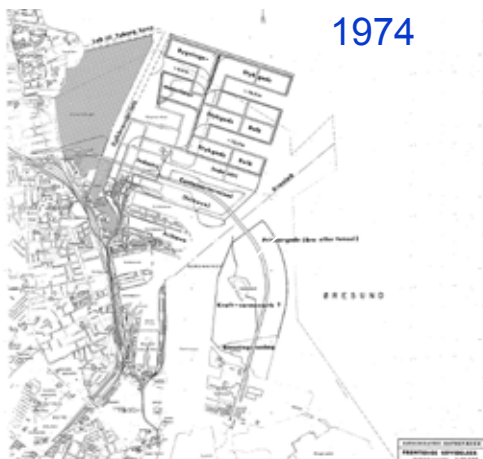

0 m 500 m

1:12.500

Idéen er ikke ny

Flere gange tidligere har der været forslag til, hvordan anlæggelsen af en eller flere øer i Københavns yderhavn kunne løse hovedstadens skiftende udfordringer.

Tegning af en ø med kraft-varmeverk og rensningsanlæg fra 1974.

Landskabsarkitektfirmaet Vandkunstens forslag til boligøer i Øresund fra 1986.

Arkitektfirmaet Polyforms forslag til en række øer forbundet med en metrolinie i 2015.

Københavns Kommunes anbefalinger til nye jorddepoter. Borgerrepræsentationen vedtog i 2017, at kommunen arbejdede videre med området, hvor Lynetteholm i dag placeres.

Lynetteholms fremtid

Strategisk miljøvurdering

De endelige planer for Lynetteholms byudvikling, herunder infrastruktur, er endnu ikke politisk besluttet. Folketinget har i første omgang vedtaget, at der igangsættes en strategisk miljøvurdering af de overordnede planer for Lynetteholm – det vil sige byudvikling, metro og Østlig Ringvej. Den strategiske miljøvurdering er i offentlig høring frem til den 9. januar 2023.

Borgersamling for Lynetteholm

By & Havn arbejder på at nedsætte en borgersamling bestående af 66 repræsentativt udvalgte borgere. Borgersamlingen skal bl.a. komme med anbefalinger til den fremtidige udvikling af Lynetteholm, som kan indgå i den videre politiske miljø- og planproces. Borgersamlingen er netop lanceret og 10.000 repræsentativt udvalgte mennesker i og omkring København er blevet inviteret til at deltage i lodtrækning om en af de 66 pladser.

Følgegruppe- og interessentmøder

By & Havn inviterer løbende interesserede lokaludvalg, beboerforeninger, sejlklubber m.fl. til følgegruppemøder om fremdriften og tidsplanerne for arbejdet med at anlægge Lynetteholm. Følgegruppen blev etableret tilbage i november 2019 og eksisterer fortsat. By & Havn inviterer også til mange andre former for informations- og dialogmøder med både grønne organisationer, erhversorganisationer, brancheforeninger og lignende. By & Havn planlægger blandt andet nye dialogfora i forbindelse med det kommende arbejde med at plante nyt ålegræs og har i foråret etableret en bred mødekreds i ambitionerne om at fremme en grøn omstilling af den fremtidige jordtransport til Lynetteholm.

Vil du vide mere?

Hold dig orienteret om anlæggelsen af Lynetteholm på byoghavn.dk/lynetteholm, og tilmeld dig vores nyhedsbreve nederst på websitet. Har du spørgsmål, er du velkommen til at sende en mail til info@byoghavn.dk.

BY&HAVN